

*Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača
Predsjednica*

5.12.2023

g. Dragoš PÎSLARU
Predsjednik
Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje u obliku pisma o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom (COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Poštovani g. predsjedniče,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 25. listopada 2023. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača razmotrio je to pitanje na svojoj sjednici od 4. prosinca 2023. te je na toj sjednici usvojio mišljenje u obliku pisma¹. Odbor je odlučio pozvati Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor u svojem zakonodavnom izvešću uzme u obzir sljedeća zapažanja.

S poštovanjem,

Anna CAVAZZINI

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Andrus Ansip (potpredsjednik), Maria Grapini (potpredsjednica), Maria-Manuel Leitão-Marques (potpredsjednica), Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Biljana Borzan, Markus Buchheit, Maria da Graça Carvalho, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Malte Gallée, Sandro Gozi, Eugen Jurzyca, Włodzimierz Karpiński, Morten Løkkegaard, Antonius Manders, Karen Melchior, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Andreas Schwab, Róza Thun und Hohenstein, Kim Van Sparrentak, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann, Marco Zullo, Estrella Durá Ferrandis (u skladu s člankom 209. stavkom 7. Poslovnika), Ska Keller (u skladu s člankom 209. stavkom 7. Poslovnika).

Predsjednica

PRIJEDLOZI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor uzme u obzir sljedeće prijedloge:

1. Odbor IMCO srdačno pozdravlja Komisiju Prijedlog direktive o uspostavi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom kao dugo iščekivanu inicijativu i odgovor na zabrinutost građana s invaliditetom i njihove pozive na to da u potpunosti uživaju slobodu kretanja i pristup uslugama u EU-u. Važnost koju je Odbor posvetio pitanju pristupačnosti posebno je vidljiva u nedavnom izvješću o vlastitoj inicijativi o centru AccessibleEU². U tom je izvješću odbor IMCO podsjetio na to da je pristupačnost ključan preduvjet da osobe s invaliditetom u potpunosti uživaju ljudska prava i temeljne slobode. To je jedno od općih načela Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, koja je pravno obvezujuća za EU i njegove države članice.
2. Odbor IMCO također podsjeća na to da je prijedlog utemeljen na vrijednostima i načelima unutarnjeg tržišta. Prijedlogom se dopunjuje Direktiva 2006/123 o uslugama na unutarnjem tržištu³. Stoga su pravni temelji prijedloga članak 53. stavak 1. i članak 62. UFEU-a (o uslugama koje se uobičajeno obavljaju uz naknadu na unutarnjem tržištu) jer se prijedlogom nositeljima iskaznice dodjeljuje pravo na odgovarajuće, specijalizirane i povlaštene uvjete/povlašteno postupanje u pristupu uslugama na ravnopravnoj osnovi s osobama s invaliditetom u državi članici koju se posjećuje.
3. Osim toga, prijedlogom se dopunjuje Europski akt o pristupačnosti (Direktiva 2019/882)⁴ i Direktivu o pristupačnosti interneta (Direktiva (EU) 2016/2102)⁵, kojima se nastoje ukloniti i sprječiti prepreke koje proizlaze iz različitih zahtjeva za pristupačnost u državama članicama. Važnost Europskog akta o pristupačnosti kao pozadine prijedloga objašnjena je u uvodnoj izjavi 8. Ti zakonodavni akti važna su postignuća odbora IMCO iz prethodnog zakonodavnog razdoblja, a Odbor želi istaknuti i njihovu kontinuiranu relevantnost kada je riječ o raspravi o pristupačnosti i naglasiti da su ta temeljna postignuća unutarnjeg tržišta utrla put za donošenje prijedloga o iskaznici za osobe s invaliditetom.
4. Kada je riječ o načelima unutarnjeg tržišta na kojima su utemeljeni iskaznica za osobe s invaliditetom i europska parkirna karta, Odbor IMCO podsjeća na stajalište Komisije, kako je istaknuto u uvodnoj izjavi 22 Prijedloga, da bi uzajamnim priznavanjem europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte za osobe s invaliditetom trebalo osobama s invaliditetom koje putuju u drugu državu članicu ili je posjećuju olakšati i u potpunosti zajamčiti ostvarivanje njihovih prava na posebne uvjete i/ili povlašteno postupanje koje privatni subjekti ili javna tijela nude u pogledu pristupa uslugama, uključujući usluge prijevoza putnika, aktivnostima i sadržajima, među ostalim kad se pružaju bez naknade, kao i jednostavan pristup uvjetima i prostorima za parkiranje rezerviranim za osobe s invaliditetom, bez diskriminacije na temelju državljanstva ili mjesta boravišta i ravnopravno s nositeljima nacionalnih potvrda, iskaznica za osobe s invaliditetom ili drugih službenih isprava kojima se priznaje njihov status

² 2022/2013(INI).

³ SL L 376, 27.12.2006., str. 36.

⁴ Direktiva (EU) 2019/882 o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga, SL L 150, 7.6.2019., str. 70.

⁵ Direktiva (EU) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora

osobe s invaliditetom, koje su izdala nadležna tijela u zemlji domaćinu.

5. Odbor IMCO također naglašava da je važno pronaći najbolje načine za širenje informacija među osobama s invaliditetom kako bi posjetitelji iz jedne države članice mogli lako pronaći informacije o pravima i obvezama koje imaju u državi članici koju posjećuju. Odbor IMCO pozdravlja inicijativu za pristupačnost (Accessible EU) i smatra da bi ona mogla uključivati korisne informacije o europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom i europskoj parkirnoj karti za osobe s invaliditetom.

6. Iskaznica za osobe s invaliditetom poslužit će kao temelj za podizanje razine osviještenosti o raznolikosti i za promicanje prihvaćanja osoba s invaliditetom u društvu, a istodobno će ojačati prava na slobodno kretanje osoba s invaliditetom unutar Europske unije. Iskaznica za osobe s invaliditetom bit će naročito korisna i osobama s nevidljivim invaliditetom, koje se često suočavaju s dodatnim preprekama.

7. Tim će se instrumentom zajamčiti nediskriminacija pri preseljenju unutar zemalja EU-a te će se zajamčiti sigurnost i ukloniti administrativne prepreke za osobe s invaliditetom te privatne i javne operatore usluga, objekata i aktivnosti. Kako bi se ojačao prijedlog o parkirnoj karti i konkretno poboljšali neki uvjeti za osobe s invaliditetom trebalo bi uspostaviti novu bazu podataka radi informiranja osoba s invaliditetom o različitim pravima i pravilima u vezi s parkiranjem na parkirnim mjestima za osobe s invaliditetom u različitim državama članicama i njihovim regijama, gradovima i općinama.

8. Osobe s invaliditetom i dalje se suočavaju sa znatnim preprekama slobodnom kretanju pri trajnom preseljenju u drugu državu članicu u svrhu rada ili studiranja. Stoga je preporučljivo u članak 2. stavak 2. dodati izuzeće kako bi se omogućilo privremeno priznavanje statusa osobe s invaliditetom osobama u prijelaznoj fazi prilikom selidbe u inozemstvo u svrhu rada ili studiranja i za vrijeme trajanja postupka ponovne procjene u svrhu priznavanja statusa osobe s invaliditetom u novoj državi članici. To bi se izuzeće trebalo primjenjivati i na sudionike u programima mobilnosti EU-a kao što je ERASMUS+.

9. Smatra da bi, kako bi se zajamčilo slobodno kretanje radnika s invaliditetom i promicalo uključivanje osoba s invaliditetom u radnu snagu, europska iskaznica za osobe s invaliditetom trebala biti dostupna i osobama s invaliditetom koje putuju u druge države članice radi posla.

10. U skladu s prijedlogom Komisije uzajamno priznavanje ključni je mehanizam kojim se trebaju ostvariti ciljevi prijedloga, kako se od nositelja iskaznice ne bi tražile nikakve dodatne mjere. Odbor IMCO u potpunosti podupire taj način jačanja prava osoba s invaliditetom, promicanja njihove neovisnosti i potpunog sudjelovanja u društvu. To je jednostavan način postizanja tih ciljeva i potpuno u skladu s pristupom usvojenim u zakonodavstvu o unutarnjem tržištu.

11. Odbor IMCO istodobno pozdravlja stajalište Komisije da bi se dodjela takvih prava osobama s invaliditetom trebala temeljiti na zaštiti koja se već pruža na nacionalnoj razini, te da se njome ne bi trebalo ugrožavati tu zaštitu, kako bi se ojačalo ostvarivanje prava na slobodno kretanje osoba s invaliditetom. Stoga Odbor IMCO pozdravlja stajalište Komisije prema kojemu se, kako je navedeno u članku 2. i u uvodnoj izjavi 30, prijedlogom ne utječe na nadležnost država članica za procjenu i priznavanje statusa osobe s invaliditetom i dodjelu prava na posebne uvjete, kao što su besplatan pristup, niže cijene ili povlašteno postupanje, osobama s invaliditetom i/ili osobama koje su njihova pravnja ili im pružaju pomoć, uključujući

osobne asistente. Prijedlog predstavlja inicijativu za minimalno usklađivanje jer ne sprečava države članice da odobre dodatne povlastice osobama s invaliditetom. Odbor IMCO pozdravlja taj pristup. Međutim, naglašava da se pristup minimalnog usklađivanja ne bi trebao koristiti kao opravdanje za izbjegavanje ambicioznijih odredbi i, nadalje, potiče države članice na blisku suradnju u tom sektoru kako bi se postigla visoka razina integracije i zaštite svih europskih građana koji žive s invaliditetom.

12. Odbor IMCO pozdravlja mješoviti pristup Komisije formatu iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte. Pozdravlja aspekt prilagođen digitalnom svijetu, koji je u potpunosti u skladu s modernim pristupom iz drugih propisa o unutarnjem tržištu, kao što je Direktiva o pristupačnosti interneta. Međutim, kao i u drugim područjima, važno je osigurati da iskaznica za osobe s invaliditetom i europska parkirna iskaznica budu u potpunosti i lako dostupne te razumljive svim korisnicima, uključujući one koji nisu upoznati s digitalnim tehnologijama i kojima takve tehnologije predstavljaju izazov, kako bi se omogućilo neposredno razumijevanje ne samo osobama s invaliditetom nego i osobama koje im pružaju pomoć ili od kojih se traži da im pomognu. Iskaznica za osobe s invaliditetom trebala bi barem jasno navesti koja je vrsta pomoći potrebna osobi i, u najboljem slučaju, koji je invaliditet osobe. Stoga bi na iskaznici trebalo jasno naznačiti informacije, uključujući pictograme, koje iskazuju vrstu potrebne pomoći.

13. Odbor IMCO stoga pozdravlja izričit stav Komisije da bi fizička iskaznica, s digitalnim elementima koji se mogu čitati električkim putem, također trebala biti dostupna i, kako je navedeno u članku 6. stavku 5., članku 7. stavku 6. i u uvodnoj izjavi 26, da bi korisniku uvijek trebalo omogućiti izbor između fizičke ili digitalne iskaznice ili mogućnost da ima obje vrste iskaznica. Međutim, važno je naglasiti da, iako je Brailleovo pismo uključeno na europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom, ono nije uključeno na europsku parkirnu kartu. Fizička europska parkirna karta trebala bi biti u potpunosti dostupna, što znači da bi na samu kartu trebalo dodati i tekst na brajici. Europska parkirna karta trebala bi biti na brajici u dimenzijama Marburg, čime će se korisnicima olakšati identifikacija kartice.

14. Odbor IMCO naglašava da je važno osigurati učinkovitost europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirne karte odgovarajućom komunikacijskom kampanjom i uključivanjem lokalnih i regionalnih vlasti, uključujući policijske službe.

15. Uz zajamčene ovlasti državama članicama da osobama s invaliditetom izdaju nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom, odbor IMCO potiče Komisiju da razmotri buduće spajanje nacionalnih i europskih iskaznica za osobe s invaliditetom.

16. Odbor IMCO istodobno prima na znanje široko delegiranje ovlasti Komisiji za izmjenu standardiziranog formata iskaznice i smatra da promjene u tom smislu ne bi trebale dovesti do pogrešnog tumačenja od strane korisnika i tijela odgovornih za izdavanje iskaznice, čime bi se ugrozilo postizanje ciljeva Direktive.

17. Odbor IMCO predlaže da se u klauzulu o izvješćivanju i preispitivanju uključi neiscrpan popis posebnih pokazatelja uspješnosti, konkretno pokazatelja učinka i rezultata, uključujući učinak na prometni sektor, javna tijela, institucije i javne proračune te distribucijski učinak među državama članicama, kao i pokazatelja isključivo usmjerenih na rezultate, kao što su broj država članica koje su prenijele Direktivu, broj europskih iskaznica za osobe s invaliditetom i broj europskih parkirnih karata koje su izdale države članice. Korisne bi bile i informacije o

kvantitativnim troškovima i koristima Direktive. Tim se dodacima nastoji osigurati bolja evaluacija prenošenja i primjene Direktive, čime se doprinosi konkretnijem i informiranijem postupku donošenja odluka.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

Predsjednica u svojstvu izvjestiteljice izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primila nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.